

ÇELİK BORU SEKTÖR RAPORU (2017)

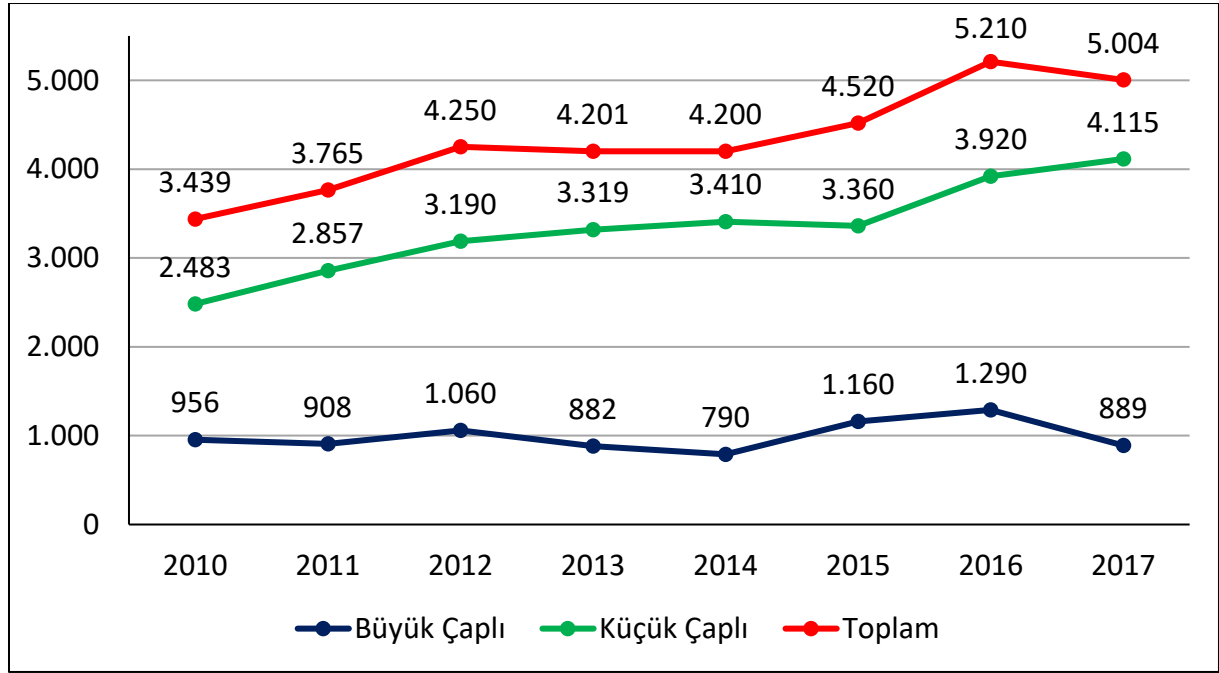
ÇELİK BORU İMALATÇILARI DERNEĞİ

Türkiye Çelik Boru Üretimi

Türkiye çelik boru üretimi, 2000’li yılların başında sektöre yapılan yatırımlarla önemli bir ivme kazanmıştır. 2000-2007 döneminde sürekli bir artış gösteren çelik boru üretimi, 2008 ve 2009 yıllarında küresel ekonomik kriz sebebiyle azalan bir seyir izlemişse de daha sonraki dönemlerde ekonomideki toparlanmaya paralel olarak artmaya devam etmiştir.

Grafik 1. 2017 Yılı Türkiye Dışı Çelik Boru Üretimi

Kaynak: ÇEBİD

2010 yılına gelindiğinde Türkiye, 3,5 milyon tona yakın çelik boru üretimiyle Avrupa'nın en fazla dışı çelik boru üreten ülkesi konumuna yükselmiştir. Türkiye'den sonra Avrupa'da en fazla çelik boru üreten ülkeler İtalya ve Almanya'dır. 2016 yılında 5,21 milyon ton üretim gerçekleştiren çelik boru sektörü Avrupa'nın en fazla dışı çelik boru üreten ülkesi olma unvanını korumaktadır.

2016 yılı dünya çelik boru üretimi sıralamasında Türkiye; Çin, Rusya ve Güney Kore'nin ardından dünyada en fazla dışı çelik boru üreten 4. ülke konumundadır.

Avrupa ve dünyadaki yeri göz önüne alındığında Türkiye'nin, çelik boru sektöründe önemli bir yeri olduğu görülmektedir.

Yurt İçi Talep ve Tüketim

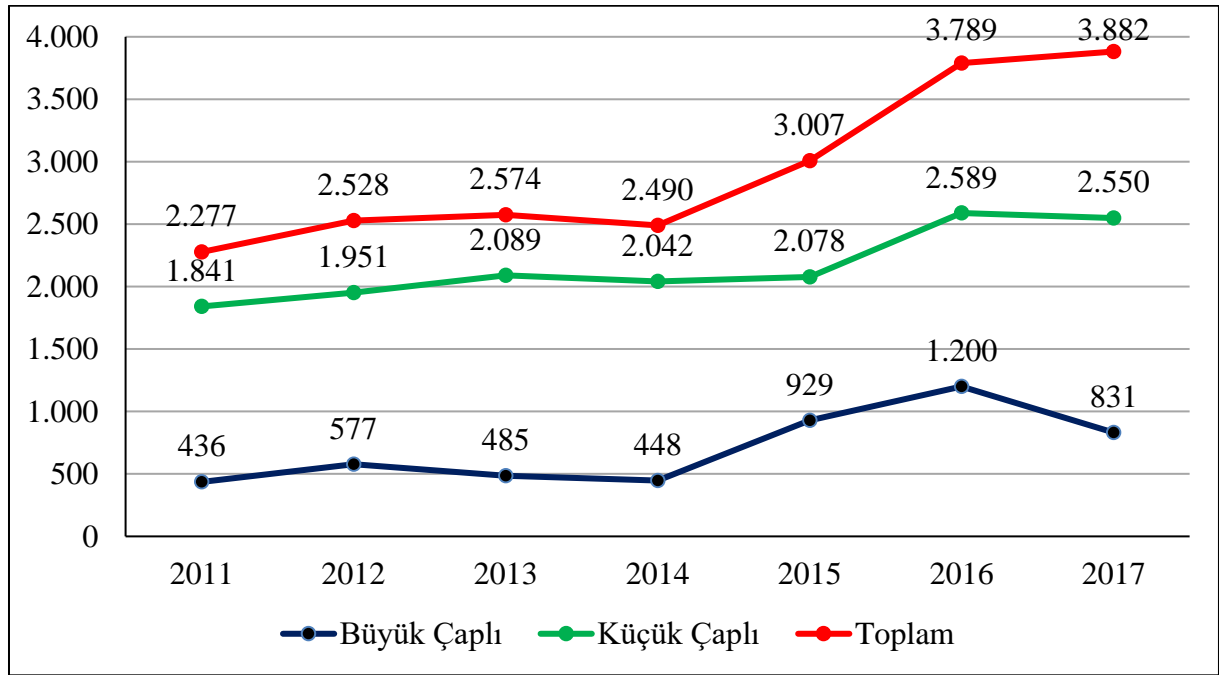
Çelik boru sektöründe yurt içi talep ve tüketim genel ekonomiye bağlı olarak şekillenmektedir. Başta inşaat sektöründe olmak üzere, otomotiv ve dayanıklı tüketim malzemeleri sanayilerindeki gelişmeler ve altyapı yatırımları çelik boru talebini belirlemektedir.

2000’li yılların başında 1,3 milyon ton olan yurt içi tüketim, 2010 yılına gelindiğinde yaklaşık %47 oranında artarak 1,9 milyon tona yükselmiştir. 2017 yılında yurt içi çelik boru tüketimi yaklaşık olarak 3,8 milyon ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

Yurt içi çelik boru tüketiminin büyük çoğunluğunu küçük ve orta büyüklükteki dikişli borular oluşturmaktadır. Türkiye’den geçecek olan Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı Projesi’nin hayata geçirilmesi ile birlikte hattın inşaatı sürecinde yurt içi çelik boru tüketiminde önemli artış meydana gelmiştir.

2010-2017 döneminde Türkiye çelik boru tüketimi aşağıdaki grafikte miktar bazında verilmiştir.

Grafik 2.. 2017 Yılı Türkiye Dikişli Çelik Boru Tüketimi

Kaynak: ÇEBİD

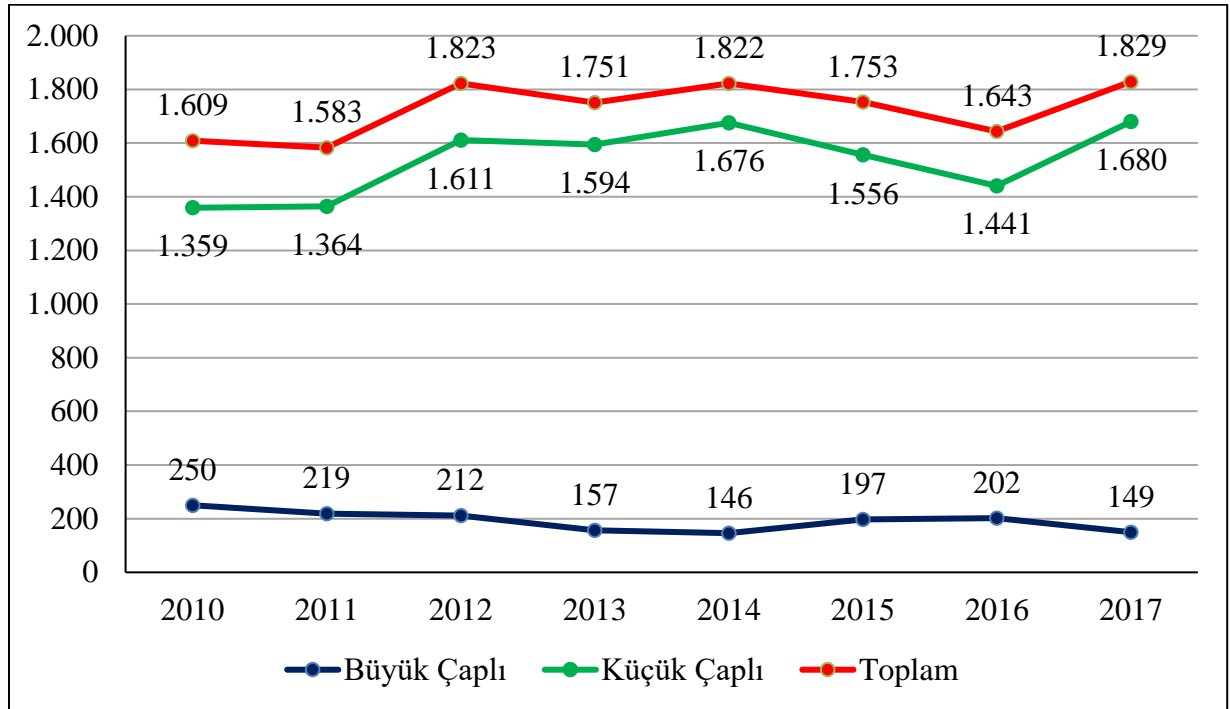
İhracat

Net ihracatçı konumunda olan Türkiye çelik boru sektörü, 2017 yılında 5 milyon ton çelik boru üretimi gerçekleştirmiş ve bunun 1,83 milyon tonunu ihraç etmiştir. Türkiye'nin Avrupa ve Orta Doğu pazarlarına yakın olması, ürün kalitesinde dünya standartlarının yakalanmış olması, sektörün ulusal ve uluslararası birçok referans projeye sahip olması gibi uzun yılların çalışması sonucu kazanılmış edimler Türkiye çelik boru sektörünün net ihracatçı sektör olmasında etkili olan faktörlerdir.

Sektörde, uluslararası ekonomik ve politik konjonktürdeki gelişmelere ve talep koşullarına bağlı olarak üretimin yaklaşık %40'ı ihraç edilmektedir. Türkiye'nin ihracatındaki önemli destinasyonlar; Avrupa Birliği ülkeleri, ABD ve Orta Doğu ülkeleridir.

2010-2017 döneminde yapılan dikişli çelik boru ihracatı miktar bazında aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik 3. 2010-2017 Yılı Türkiye Dikişli Çelik Boru İhracatı (Bin TON)

Kaynak: TÜİK

2017 yılı dikişli çelik boru ihracat verileri aşağıda yer almakta almaktadır.

Tablo 1. Yılı Türkiye Dikişli Çelik Boru İhracatı İlk 10 Ülke

ÜLKE	2016		2017		DEĞİŞİM (%)	
	MİKTAR (TON)	DEĞER (BİN \$)	MİKTAR (TON)	DEĞER (BİN \$)	MİKTAR	DEĞER
Irak	320.767	159.918	315.173	190.625	-1,74	19,20
İngiltere	199.581	99.043	206.280	125.806	3,36	27,02
Romanya	147.600	73.276	204.292	126.864	38,41	73,13
ABD	191.584	158.768	187.118	146.102	-2,33	-7,98
Almanya	83.351	51.029	108.389	79.069	30,04	54,95
Gürcistan	64.854	37.585	76.394	49.070	17,79	30,56
İsrail	49.826	28.103	72.462	53.756	45,43	91,28
İtalya	40.523	24.897	69.610	54.179	71,78	117,62
Polonya	19.519	17.151	51.387	45.356	163,27	164,45
Belçika	37.623	17.411	49.813	29.605	32,40	70,04
İlk 10 Toplam	<i>1.155.228</i>	<i>667.181</i>	<i>1.340.917</i>	<i>900.430</i>	<i>16,07</i>	<i>34,96</i>
Toplam	<i>1.642.830</i>	<i>1.011.302</i>	<i>1.829.554</i>	<i>1.281.140</i>	<i>11,37</i>	<i>26,68</i>

Kaynak: TÜİK

2017 yılında Türkiye'nin en yüksek miktarda çelik boru ihracatı yaptığı ülke Irak olmuştur. Irak'ı sırasıyla İngiltere ve Romanya takip etmiştir. Türkiye çelik boru üreticileri 2017 yılında 140'ın üzerinde ülkeye çelik boru ihraç etmiştir. En fazla çelik boru ihracatı yapılan ilk 10 ülke miktar bazındaki toplam ihracatın %72'sini oluşturmaktadır.

Türkiye çelik boru ihracatının büyük bir kısmını küçük ve orta büyüklükteki borular oluşturmaktadır. 2017 yılındaki ihracatın yaklaşık %93'ü küçük ve orta büyüklükteki borulardan, kalan kısmı ise büyük çaplı borulardan meydana gelmiştir.

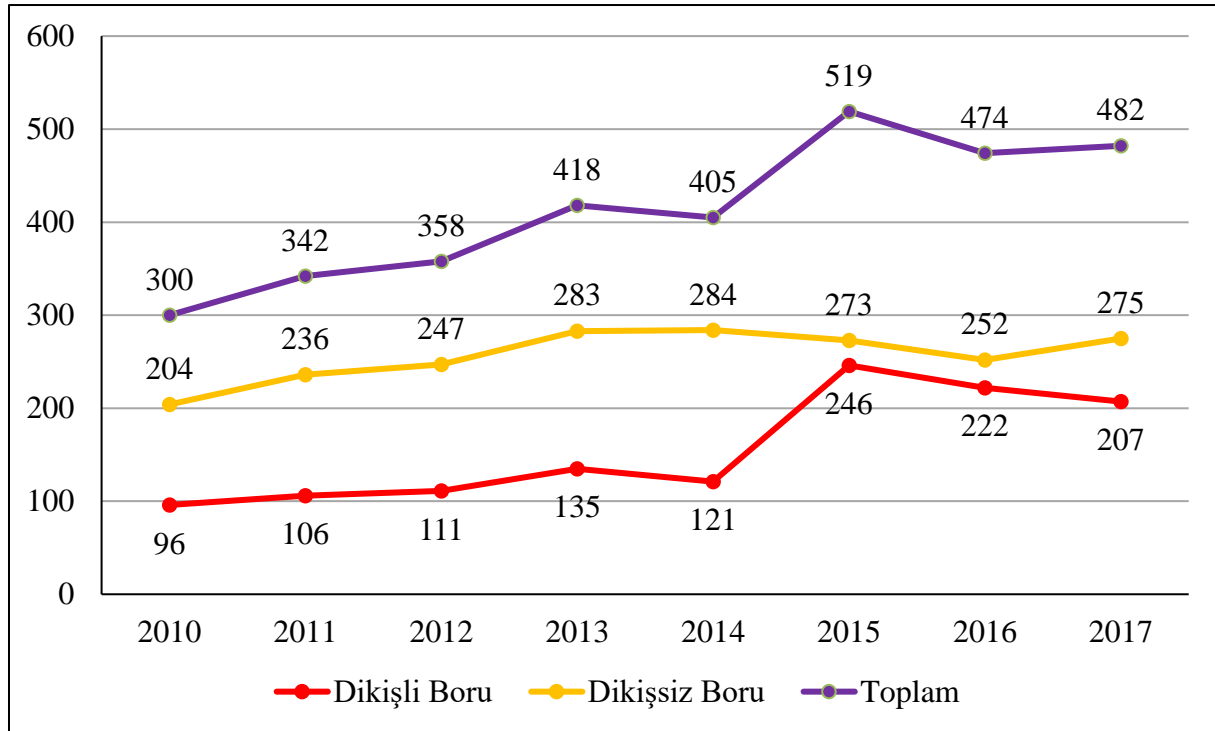
Çelik boru ihracatı, toplam çelik ihracatının miktar olarak yaklaşık %10,5'ini, değer olarak ise yaklaşık %11,6'sını oluşturmaktadır.

İthalat

2000'li yılların başında sektöre yapılan yatırımlarla azalma eğilimi gösteren çelik boru ithalatı, 2004 yılında bir önceki yıla göre %80 oranında azalma kaydetmiştir. Dikişli çelik boru sektöründe yurt içi tüketimi karşılayacak yeterli üretim kapasitesi ve ürün çeşidi olmasına rağmen bazı boru çeşitleri ithal edilmeye devam etmektedir. Bu ithalatın nedenleri; çelik boru ürünleri ithalatının gümrük vergisinden muaf olması, devletlerarası veya uzun vadeli alıcı kredilerinin ön şartı gereği yapılan ithalat ve proje bazında teşvikli olarak yapılan ithalat olarak sıralanabilir. Bunun dışında, Türkiye'de yurt içi ihtiyacın çok altında üretilen dikişsiz çelik boruların ithalatı önemli düzeydedir.

2010-2017 döneminde yapılan dikişli ve dikişsiz çelik boru ithalatı miktar bazında aşağıdaki grafikte verilmiştir.

Grafik 4. 2017 Yılı Türkiye Dikişli-Dikişsiz Çelik Boru İthalatı (Bin TON)

Kaynak: TÜİK

2017 yılında dikişli çelik boru ithalatı 207 bin ton, dikişsiz çelik boru ithalatı ise 275 bin ton düzeyinde gerçekleşmiştir. Dikişli çelik boru ithalatının büyük bir kısmını büyük çaplı borular ile konstrüksiyon boru ve profilleri oluşturmaktadır.

Tablo 2. Yılı Türkiye Dikişli Çelik Boru İthalatı İlk 10 Ülke

ÜLKE	2016		2017		DEĞİŞİM (%)	
	MİKTAR (TON)	DEĞER (BİN \$)	MİKTAR (TON)	DEĞER (BİN \$)	MİKTAR	DEĞER
Çin	110.995	122.452	42.700	47.938	-61,53	-60,85
Yunanistan	344	315	42.356	22.087	12.220,36	6.908,32
Kayseri Serbest Bölgesi	29.907	27.240	34.560	31.501	15,56	15,64
İtalya	27.647	64.301	30.612	74.101	10,73	15,24
Almanya	13.092	33.060	16.904	45.113	29,12	36,46
Vietnam	5.148	9.514	8.281	18.173	60,86	91,01
Avusturya	8.046	10.011	6.736	9.233	-16,28	-7,77
Tayvan	6.239	13.408	4.598	11.664	-26,30	-13,01
Mersin Serbest Bölgesi	2.940	1.995	4.355	3.232	48,12	61,97
Güney Kore	4.096	7.641	3.858	5.154	-5,81	-32,54
İlk 10 Toplam	208.454	289.939	194.959	268.197	-6,47	-7,50
Genel Toplam	221.901	317.740	207.461	300.524	-6,51	-5,42

Kaynak: TÜİK

2017 yılında dikişli çelik boru ithalatı, bir önceki yıla göre miktar bazında %6,51 azalışla 207 bin 461 ton, değer bazında ise %5,42 azalışla 300 milyon 524 bin dolar olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılında dikişli çelik boru ithalatının yarısı Çin ve Yunanistan'dan yapılmış olup bu ülkeleri Kayseri Serbest Bölgesi ve İtalya izlemiştir.